

Greup of Regtdoorzee Greup

Een dynastie van goud- en zilversmeden in Schoonhoven.

Eén van de belangrijkste goud- en zilversmidsfamilies in Schoonhoven in de 19e en begin 20e eeuw was de familie Greup. Naast hun werk hebben de leden van deze familie veel sociaal-maatschappelijke initiatieven genomen en bestuurlijke functies bekleed. Zo was Dirk Hendrik Greup (1803-1888) medeoprichter en bestuurslid van de Nijverheidsvereniging van Goud- en Zilversmeden. Zijn zoon Pieter (1834-1912) was medeoprichter en bestuurslid van de Tekenschool, onze latere Vakschool. Zoon Gerrit (1840-1936) was begin 20e eeuw voorzitter van de Nijverheidsvereniging.

Het was een echte 'beroepsdynastie' die drie generaties edelsmeden en handelaren voortbracht. De familie kwam oorspronkelijk uit Beuningen bij Nijmegen. De Schoonhovense stamvader Pieter Greup (1757 – 1809) vestigde zich in 1794 in Schoonhoven en werd postmeester. Later was hij "hoofd commis van 't generaal postcomptoir" aan de Haven (nu 'De Vlaaierie' op nr.43). Hij kwam op dat moment uit Den Haag en "is van eerlijke ouders". Zijn zoon Dirk Hendrik werd in 1828 zilversmid en werkte tot 1864. Hij was één van de oprichters van de Nijverheidsvereniging. In totaal waren zes nazaten werkzaam in het goud- en zilversvak vanaf 1828 tot 1915 in Schoonhoven en nog tot 1924 in Voorburg.

De belangrijkste telg voor Schoonhoven is misschien wel Pieter Greup (1834-1912) geweest. Zijn inzet voor de totstandkoming van de 'Teekenschool', de huidige Vakschool, en voor de oprichting van het sociaal fonds "Tot Hulp in Lijden", is van buitengewoon belang geweest voor de ontwikkeling van de Zilverstad.

Naast mede-oprichter van de Nijverheidsvereniging (1862) was hij voorzitter van 1892 tot 1904. Hij was lid van de Gemeenteraad (1870) en wethouder van 1887 tot 1912, met een onderbreking tussen 1895 en 1902. Hij was 30 jaar penningmeester van het sociaal fonds van de goud- en zilversmeden in Schoonhoven "Tot Hulp in Lijden" (1863-1893). Ook zette hij zich in voor de spoorverbinding Schoonhoven-Gouda als lid en vice-voorzitter van het 'Comité tot verkrijging van een Spoorverbinding in de Krimpenerwaard'. Daarnaast was hij kerkvoogd (sinds 1880) en president kerkvoogd (vanaf 1896) van de Nederlands Hervormde Gemeente. Hij overleed op 10 februari 1912 "temidden van zijn werk, sterk en gezond tot het laatst toe".

Pieter Greup (1834-1912) en zijn kleinzoon Pieter Greup (1885-?)

Pieter Greup woonde op de Haven, het huidige nummer 19. Zijn werkplaats stond in de Lange Weistraat; dat was achter zijn woning Haven 19. Deze werkplaats en woning werd in 1855 aangekocht door zijn vader Dirk Hendrik Greup (1803-1888) van de zilversmid Hendrik Kuijlenburg. Deze had het pand in 1826 gekocht, maar toen was er nog geen sprake van een 'werkplaats' achter het huis. Op zijn beurt verkocht Dirk Hendrik het met werkplaats achter het huis aan zijn zoon Pieter. Na diens overlijden in 1912 kwam het huis en de werkplaats in handen van Dirk Hendrik Greup Pz.

Vandaag de dag woont de familie Van der Bunt er. Of de werkplaats er nog staat is (nog) niet bekend.

Gerrit Greup (1840-1936) is later de dubbele familienaam "Regtdoorzee Greup" gaan voeren. De familie kreeg daar Koninklijke goedkeuring voor: KB 1 april 1911, nr. 45. De

toenaam kwam van zijn echtgenote Gesiena Regtdoorzee (1856 – 1938), afkomstig uit Amsterdam, en sinds 1877 gehuwd met Gerrit Greup. Gerrit was eveneens voorzitter van de Nijverheidsvereniging en voorzitter van de Kamer van Koophandel in Schoonhoven.

Hij woonde op de Haven, het huidige nummer 71. De oude huisnaam was “Vogelenstein”.

Foto links: Gerrit (Regtdoorzee) Greup (1840-1936)

De werkplaats van Gerrit Greup stond (en staat nog) in de Korte Weistraat schuin tegenover het postkantoor. In feite staat de werkplaats achter de woning aan de Haven (het huis “Vogelenstein”). Het werd na 1915 werkplaats van de Gebroeders Seton.

Nadat het gebouw in de jaren '90 dienst deed als woning, is er anno 2006 een adviesbureau in gevestigd.

Gerrit Greup vervaardigde het grootste stuk ‘klassiek’ Schoonhovens zilver dat we tot nu toe kennen. Het is een zilveren juwelenkist. Het stuk is te bewonderen in de Museumgalerij Het Edelambachtshuijs aan de Haven te Schoonhoven.

Haven 17, “Burgemeestershuis”, woonhuis van Gerrit Greup Pz (1863- ?). In 1912 verkocht aan de gemeente voor fl. 6000,-

De firma Regtdoorzee Greup bood in juli 1912 aan de Gemeenteraad aan om de ‘Schutterkraag van Jacoba van Beieren’ gratis in de oorspronkelijke staat te herstellen. “Het voorstel werd onder applaus door den Raad aanvaard”. Deze schutterskraag is een prachtig vroeg 15e eeuwse stuk zilverwerk en daarmee één van de belangrijkste stukken

van Nederland. De 'Jacobakraag' is vandaag de dag te bewonderen in de Commissiekamer van het stadhuis.

Literatuur en bronnen.

Architectenbureau Bert van den Boogert (samensteller), De monumenten van Schoonhoven, Gemeente Schoonhoven 1986.

S.A.C.Begeer, Zilversmeden van de stad Schoonhoven, NGZKM, Schoonhoven 1981.

R.Kappers, De Nijverheidsvereniging, Zilvercahier nr.3, Schoonhoven 1997.

R.Kappers, Nijverheidsvereniging, eerste bestuurders. Herkomst en bindingen, HEK nr.4, 1998.

R.Kappers, Nijverheidsvereniging, eerste bestuurders. Fotoportretten, HEK nr.1, 2001.

Piet Muilwijk, collectie 'huizen in Schoonhoven', deel Oude Haven oostzijde, Streekarchief Hollands Midden.

Rene Kappers